207

idź na nie siedź w domu WYCIECZKĘ

spacer z cyklu „Lasy i doliny Małopolski"

OGIEŃ, KAMIEŃ I WODA – SEKRETY DOLINY

07 czerwca 2026 r.

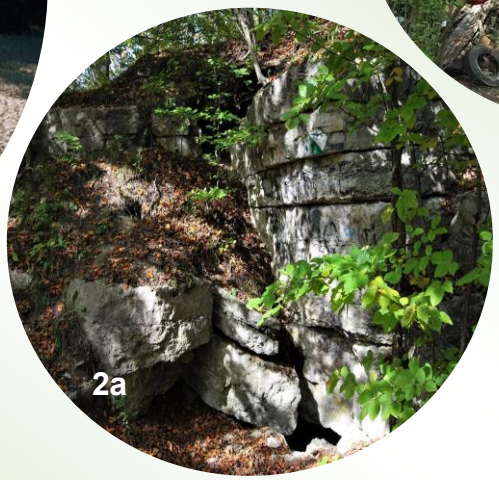

Start: *Bukowno (stacja kolejowa)*
Meta: *Bukowno (stacja kolejowa)*
Jak dojechać? *pociągiem osobowym z Krakowa Głównego*
Jak wrócić? *pociągiem osobowym do Olkusza, następnie busami do Krakowa*

Bukowno (PKP) – ✸*punkt widokowy* - ▲*Diabla Góra (383 m)* – ❀*jaskinia w Diablej Górze* - ▲*Wapiennik (376 m)* - *Podpolis* - ◈*młyny* - ❀*Dolina Sztoły* - ***Bukowno (PKP)***
trasa ok. 14 km*; pkt do OTP i Miłośnika Jury: 14*

Warte zobaczenia:

❶ Bukowno

Pierwsza wzmianka o Bukownie pochodzi z XV wieku. Przez stulecia było wsią, a prawa miejskie uzyskało w 1962 roku. W 1885 roku przez Bukowno przeprowadzono linię kolejową (kolej Iwangorodzko-Dąbrowska, czyli z Dęblina do Dąbrowy Górniczej) budując stację kolejową. Krążą pogłoski, że jako zawiadowca stacji miał tu pracować Władysław Reymont. Brak jednak na to dowodów. W Bukownie można zobaczyć m.in. wystawę „Kopalnia Wiedzy o Cynku", park maszyn i opuszczony, zabytkowy kościół pw. św. Barbary. Przez stację kolejową od marca 2022 roku przejeżdżają pociągi łączące Kraków z Olkuszem i Wolbromiem. Przez miasto prowadzi również tor LHS - Linii Hutniczej Szerokotorowej.

❷ Jaskinia w Diablej Górze

Jaskinia ta jest najdłuższą i najgłębszą jaskinią całej Wyżyny Śląskiej i zarazem drugą co do wielkości jaskinią wykształconą w wapieniach triasowych. Ma długość 107 m i głębokość 15 m, posiada wąskie i niskie korytarze. Z samą Diablą Górą (383 m n.p.m.), położoną na Pagórach Jaworznickich, związana jest legenda o zbójniku, Popielu Zdrajcy, który miał mieć kontakty z diabłem.

❸ Wapiennik (376 m)

Wzgórze znajduje się nad malowniczą Dolina Sztoły. Jest w całości zalesione, jednak na jego szczycie możemy zobaczyć wychodnie skalne z wapieni triasowych, a także pozostałości dawnych, niewielkich kamieniołomów.

❹ Podpolis

To jeden z dawnych przysiółków Bukowna. Znajdziemy tu zabytkowy młyn z przełomu XIX i XX wieku. Kiedyś istniał tu jeszcze jeden młyn. Nieco w górę rzeki Sztoły zlokalizowany jest dawny przysiółek Polis, w którym stoją ruiny kolejnego młyna. Sama nazwa przysiółka „Polis" nie pochodzi z greki, a raczej od słowa „polesz", jakim dawniej określano lasy dębowe.

❺ Dolina Sztoły

Sztoła (dawniej: Czartoria) była rzeką, której długość wynosiła ok. 14,5 km. Eksploatacja złóż na wielką skalę zaburzyła stosunki wodne. Wyschło kilka rzek i kilkadziesiąt zbiorników wodnych. Sztoła kilkaset metrów od źródła wpadała w lej depresyjny, ale przy użyciu pomp kawałek dalej wracała do swojego koryta. W styczniu 2022 roku pompy wyłączono, woda zaczęła zalewać kopalnię i rzeka zanikła. Ma się odrodzić za kilkadziesiąt lat, gdy wyrównane zostaną poziomy wód gruntowych. Być może jednak dzieje się to szybciej - już teraz Sztoła dopływa za lej depresyjny, odrodziła się więc tam po ponad 40 latach. W przyszłości ma dopłynąć do zalewu Leśny Dwór. Na odrodzenie Sztoły na dalszym odcinku, za Leśnym Dworem, musimy jednak długo poczekać.

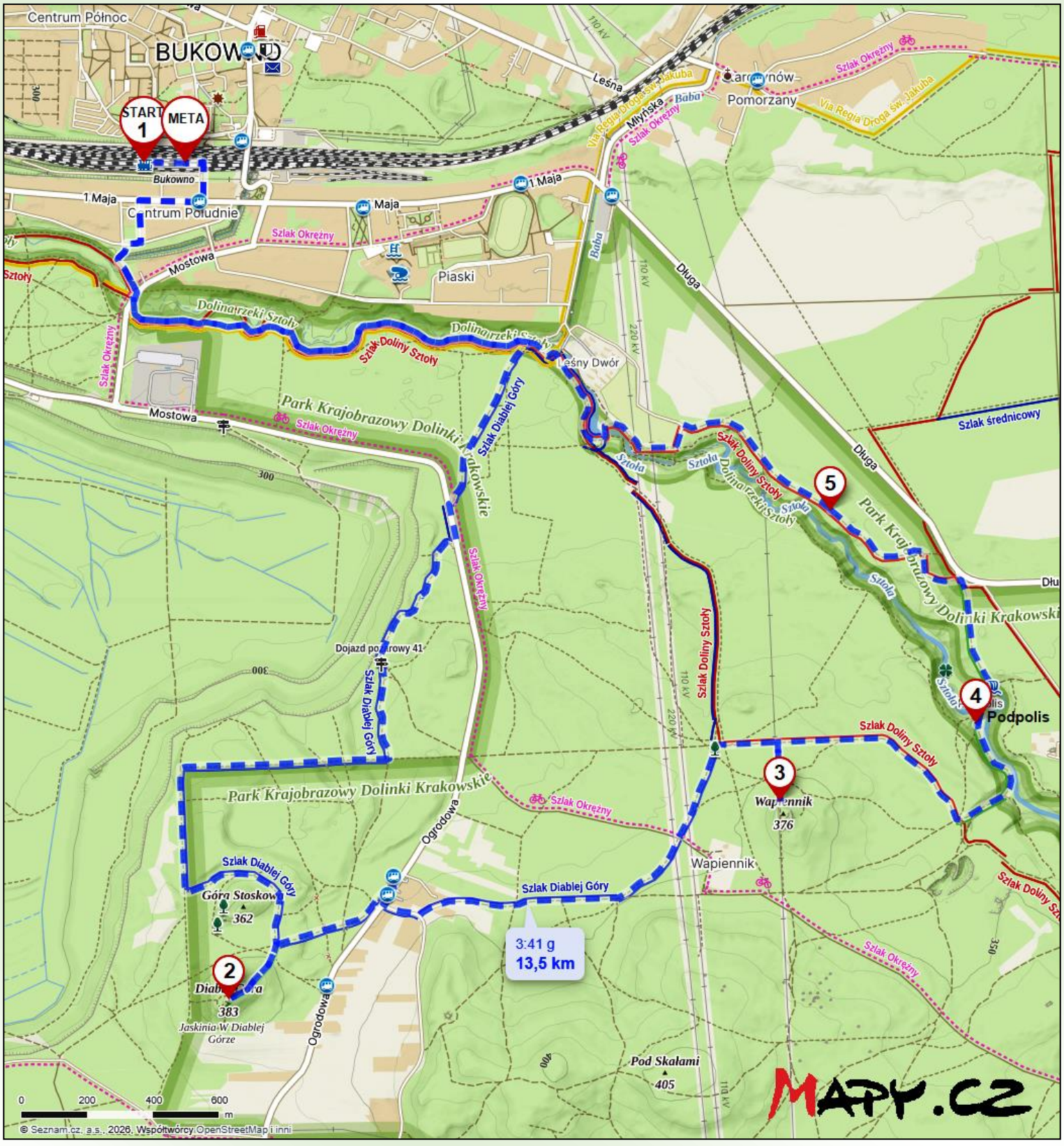

Mapa trasy wykonana w ramach bezpłatnej licencji portalu ***www.mapy.cz***

Profil wysokościowy trasy

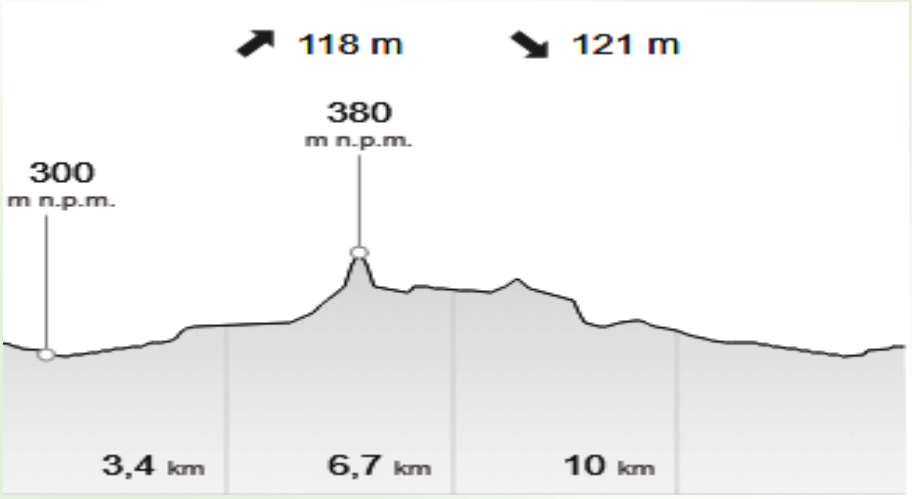

Miejsce na potwierdzenia terenowe, pieczątki, notatki

Wydawca:
Oddział Krakowski PTTK im. ks. Karola Wojtyły w Krakowie
KOŁO GRODZKIE PTTK im. Ludomira Sawickiego
ul. Zyblikiewicza 2B, 31-029 Kraków
www.krakowpttk.pl **www.kologrodzkie.pl**

Opracowanie merytoryczne: Emil Bajorek
Opracowanie winietki: Bogdan Nowak
Zdjęcia: bazakolejowa.pl (1), bikestats.pl (2), przewodnikpojurze.pl (2a), mapy.cz (3), facebook.com/Bukownomok (4), kulturawlesie.pl (4a), powsinogi.pl (5), mynaszlaku.pl (5a)
Opracowanie graficzne: Kamil Barwacz
Mapa i profil trasy: portal www.mapy.cz

Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Województwa Małopolskiego w ramach konkursu ofert z turystyki pn. „Małopolska Gościnna”
Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Powiatu Krakowskiego
Projekt zrealizowano przy wsparciu finansowym Lokalnej Grupy Działania „Blisko Krakowa”

Patronat honorowy:
Pan Łukasz Smółka, Marszałek Województwa Małopolskiego
Małopolska Organizacja Turystyczna

Patronat medialny: Gazeta Krakowska

Wydanie I, Kraków 2026, nakład: 60 egzemplarzy